

TEXT: PAVEL HRABICA

PROCHÁZKA MINULÝM ČASEM. VÍTEJTE V MORDORU

Mezinárodní telefonní ústředna na pražském Žižkově byla svého času údajně největší budovou svého druhu minimálně v Evropě. Fanoušci Pána prstenů ji přejmenovali na Mordor. Temnou zemi, které, podobně jako této ústředně, vévodí vysoká Sauronova věž. Žižkovský Mordor představuje více než 100 tisíc metrů čtverečních provozní plochy. Kdo měl možnost se tímto obrovským komplexem, pompézně otevřeným v roce 1980, v poslední době projít, na toho dýchnu uplynulá desetiletí, kdy hmota vítězila nad prostorem. ►

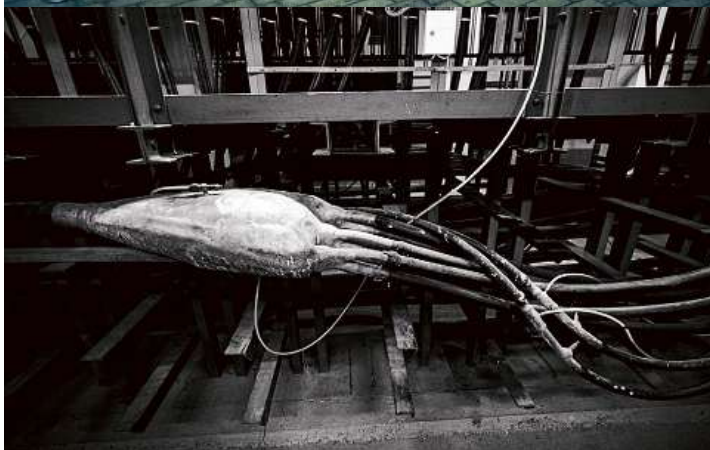

DOMINIK VERINGER

DOMINIK VERINGER

PETR HOLEČEK

PAVEL HRABICA

Především si tu uvědomíte neuvěřitelný postup techniky a technologií, zvláště těch komunikačních. Tam, kde seděly stovky spojovatelek (ani nevím, jestli vůbec existovali muži spojovatelé), které propojovaly jednotlivé volající v zemi i do zahraničí (než byla zavedena automatická provolba přes telefonní směrové číslo), jsou nyní jen prázdné místnosti, sály, chodby. Každý máme v kapse malou krabičku, které říkáme mobilní telefon, a betonované brutalistní monstrum ztratilo opodstatnění. Ústředna od 80. let minulého století umožňovala i kvalitnější špehování telefonních linek. Státní bezpečnost se tu mohla na jednom místě bez problémů napojit na domácí i mezinárodní hovory. Zbytky drátů, odkud se technici na volající „přisávali“, jsou v podzemí budovy k vidění dosud. Budova v Olšanské je také propojená asi dvoukilometrovou technickou chodbou se starou ústřednou ve Fibichově ulici stojící v sousedství žižkovského vysílače. Jak se nechal slyšet jeden z pracovníků technické údržby, když se nic strašného neděje, nachodí labyrintem chodeb denně sedm kilometrů. Když se něco rozbije, je to dvakrát tolik. V současnosti patří objekt společnosti Central Group. Příštích pět let by měla část prostor pronajímat na kanceláře, v roce 2024 by mělo začít bourání za stovky milionů korun. Slavná architektka Eva Jiříčná už nakreslila budoucí možnou podobu tohoto místa. Místo jedné věže ústředny by se tu měly tyčit hned tři a ještě vyšší. Přečtěte si na dalších stranách magazínu, jaké pocity z návštěvy tohoto místa měli členové redakce deníku Metro Pavel, Petr a také fotografující externista Dominik.

DOMINIK VERINGER

PETR HOLEČEK

DOMINIK: CHUŤ PROZKOUMAT TAJEMSTVÍ

Pro mne jako pro fotografa bylo zdokumentovat budovu bývalého Telecomu velice zajímavé. Když jsem

na Mordor koukal z ulice, působil na mě jakýmsi tajemstvím a chuťí prozkoumat, co v sobě skrývá. Poté, co vás výtah vynese na věž, se naskytne nádherný pohled na město ze všech stran. Je to moc velká škoda, že se toto panoráma jednoho dne ztratí. Po procházení mnoha chodbami v různých patrech budovy na mě dolehl zvláštní pocit, jako by se zastavil čas. Sice zde zbylo jen pár skříní, nástěnné hodiny a další věci, ale ta atmosféra na mě pořád působila. Po prozkoumání pár kanceláří jsem si vzpomněl na svou babičku, která strávila mnoho let v nejspíš podobně zařízené kanceláři. Další zastávkou byl suterén, který mě při procházení zaujal nejvíce. Spousta potrubí, kabelů a všeho dalšího, co je potřebné pro provoz budovy. V jedné místnosti různobarevné potrubí s tlakoměry a ventily, chvíli jsem se zde cítil jako v nějaké lodní strojovně. Za dalšími dveřmi zase spousta kabelů či velkých baterií pro rozvod elektrického proudu. Často jsem přemýšlel, jaké to bylo, když byla budova v provozu, jak zde lidé pracovali. Exteriér i interiéru Mordoru jsou velice zajímavé, je škoda, že tu jednou už nebude, ale člověk stárne a budovy také. ►

INZERCE

Retro muzikál
FILIPA RENČE A ZDEŇKA ZELENKY

Premiéra
PROSINEC 2020

Hudební divadlo
Karlín

Hlavní mediální partner

Partneři Hudebního divadla Karlín

DOMINIK VERINGER

DOMINIK VERINGER

PAVEL: JE VZRUŠUJÍCÍ PROŽÍT MINULOST, ALE KDO TO ZAPLATÍ?

Obrovský objekt telefonní ústředny přitahuje nejen hmotou. Vstoupit do míst, kde je doslova zakonzervované minulé století, doba, jež z našich ulic už téměř zmizela, je vzrušující. Pokud si k nekonečným chodbám, nábytku, dveřím, vybavení a dalším exponátům přimyslíte ona osmdesátá léta a lidi, kteří tu prožívali možná radosti, možná starosti, možná nudu... nebo sem jen chodili, aby si pak na konci měsíce u výdejního okénka mzdové účtárny vyzvedli papírový sáček s výplatou. Je to tady takové malé velké seriálové Vyprávěj. Nemám, kupodivu, k podobným stavbám nostalgický vztah. Příliš nelituji, že šel k zemi bývalý stranický Hotel Praha v Dejvicích, Transgas nad Václavským náměstím a některé další brutalistní stavby. Jistě, jako dokument doby, proč ne, ale pokaždé jsem se sám sebe a i odpůrců bourání ptal: „Chtěl bych měsíčně platit ty statisíce korun za teplo, za elektřinu? A co by se v těch prostorách vlastně dalo, kromě natáčení dobových filmů, podnikat? Muzeum? Netradiční hudební a divadelní prostředí?“ Vždyť jen v tom současném Mordoru sypou energetickým firmám za teplo a světlo milion měsíčně, a to je ten labyrint téměř liduprázdný. Současné technologie umožňují nafilmovat a naskenovat tenhle barák tak dokonale, že bychom si ho jednou mohli klidně pustit jako živý v 3D. Asi patřím k těm z mála, kteří se těší, až se místo téhle obludy budou tyčit skleněné věže od architektky Jiříčné. Čeho budu přece jen litovat, to je výhled z vrcholku ještě stojící telekomunikační věže. Je to výhled pro bohy. V tom jsem zajedno s Dominikem. A jsem rád, že jednou budu moci říct: „Já tam byl, já to viděl!“ ■

DOMINIK VERINGER

PETR: FASCINUJÍCÍ ŘÍŠE

Telekomunikační Mordor na Žižkově nenechává nikoho chladným. Když jsem pověsil fotky z reportáže na Facebook, strhla se lavina názorů. Zbourat, konečně. A naopak, proboha, proč? To je nádhra. Ale ozvali se i lidé, které k Mordoru poutá více než jen názor. „Asi sedm let jsem tam pracoval. Byla tam místa, kam jsem se bál vstoupit, že už se nedostanu ven,“ píše kamarád Petr Pich. „Ta atmosféra uvnitř byla tajemná i pro lidi, co tam dělali dvacet let. Jednou jsem v podzemí objevil dveře, které měly snad skener na sítnici místo zámku. Vůbec jsem nepochopil, co to má být,“ dodává. Kristýnu Šmejkalovou zase zmínka o bourání budovy zvedla ze židle. „Jak jako k zemi? To vůbec! Tam pracovala má babička jako spojovatelka, já ji tam chodila navštěvovat a sakra něco jsem se po těch patrech naběhala! Pro mě to byla fascinující říše, které dospělí říkali zaměstnání.“

DOMINIK VERINGER

PETR HOLEČEK

DOMINIK VERINGER